

МЕДИЧНА ОСВІТА

УДК: 378.147+614.253.4+615.1.

Боцюрко Ю.В., Сікорин У.Б.

Методика проведення Державної кваліфікаційної атестації випускників медичного коледжу спеціальності «Фармація»

Медичний коледж, Івано-Франківський національний медичний університет

Резюме. У статті висвітлено основні напрямки проведення Державної кваліфікаційної атестації випускників медичного коледжу спеціальності 5.12020101 «Фармація». З метою покращення і удосконалення практичної і теоретичної підготовки випускників на кафедрах фармації, організації та економіки фармації і технології ліків, хімії фармфакультету створені навчально-практичні центри, що дає можливість студентам покращити рівень практичних навичок з різних напрямків фармації. Державна атестація проводилась на основі аналізу успішності навчання, оцінювання якості вирішення випускниками завдань діяльності, що передбачені освітньо-кваліфікаційною характеристикою та рівня сформованості компетенцій вирішувати задачі діяльності, які можуть виникнути. Державна кваліфікаційна атестація проводилась у формі комплексного кваліфікаційного екзамену, який включав теоретичний і практичний етапи. Теоретичний етап включав перевірку знань теоретичного матеріалу з професійно-практичних дисциплін методом комп'ютерного комплексного тестування. Під час проведення практичного етапу оцінювались вміння та якість розв'язання типових завдань майбутньої професійної діяльності фармацевта відповідно до виробничих функцій. У процесі складання Державної кваліфікаційної атестації студенти показали глибокі знання та професійне володіння практичними навичками. Майбутні фармацевти послідовно, грамотно та логічно виконували завдання, пов'язували практику з теорією, вільно справлялись з виконанням практичних завдань, пояснювали прийняті рішення, продемонстрували різносторонні навички і прийоми виконання практичних робіт. Державний випускний іспит дав оцінку практичних навичок і вмінь, теоретичних знань випускників, продемонстрував здатність майбутніх фахівців до роботи в аптечних закладах.

Ключові слова: державна кваліфікаційна атестація, теоретична підготовка, практична підготовка, навчально-практичні центри.

У зв'язку з бурхливим розвитком фармацевтичної індустрії та становленням фармацевтичного ринку проблема створення педагогічних умов якісної професійної підготовки майбутніх фармацевтів у коледжі, формування їх професійної компетентності в умовах сьогодення набуває особливої актуальності [1].

Головною метою діяльності вищих навчальних закладів, зокрема коледжів, є підготовка освіченого, творчого фахівця, зорієнтованого на особистісний та професійний саморозвиток, а також формування системи цінностей, в якій здоров'я людини та його збереження є пріоритетними.

Професія фармацевта є соціально важливою, оскільки вона спрямована на збереження та зміцнення здоров'я людей, попередження та профілактику захворювань і має свої характерні особливості [1-2].

Підготовка молодших спеціалістів з спеціальності «Фармація» в медичному коледжі ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет» здійснюється з 2012 року на основі базової та повної середньої освіти. Перший випуск фармацевтів відбувся в 2014 році.

Практична підготовка студентів вищих медичних навчальних закладів I-II рівнів акредитації за спеціальністю «Фармація» здійснюється під час практичних занять під керівництвом викладача, під час проходження пропедевтичної, фармакогнозичної, технологічної та переддипломної практики на базах аптек з правом виготовлення лікарських препаратів міста та області під керівництвом методичних та безпосередніх керівників практикою.

З метою покращення і удосконалення практичної і теоретичної підготовки випускників на кафедрах фармації,

організації та економіки фармації і технології ліків, хімії фармфакультету створені навчально-практичні центри, що дає можливість студентам покращити рівень практичних навичок з різних напрямків фармації.

Організація та порядок проведення Державної кваліфікаційної атестації зі спеціальності 5.12020101 «Фармація» в медичному коледжі ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет» здійснюється відповідно до Закону України, розробленого положення на основі Освітньо-кваліфікаційної характеристики «Молодший спеціаліст» та Освітньо-професійної програми «Молодший спеціаліст» зі спеціальності 5.12020101 «Фармація» напряму підготовки 1202 «Фармація», які затверджені наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України №649 від 24 червня 2011 року, згідно примірного навчального плану 2011 року [2].

Державна атестація осіб проводилась на основі аналізу успішності навчання, оцінювалась якість вирішення випускниками завдань діяльності, що передбачені ОКХ, та рівня сформованості компетенцій вирішувати задачі діяльності, які можуть виникнути. Державна кваліфікаційна атестація проводилась у формі комплексного кваліфікаційного екзамену зі спеціальності «Фармація», який включав в себе два етапи. I етап (теоретичний) – перевірка знань теоретичного матеріалу з професійно-практичних дисциплін методом комп'ютерного комплексного тестування. II етап (практичний) – оцінювались вміння та якість розв'язання типових завдань майбутньої професійної діяльності фармацевта відповідно до виробничих функцій.

Перелік та кількість дисциплін, що виносяться на Державну кваліфікаційну атестацію зі спеціальності «Фармація» обумовлені галузевим стандартом і навчальним планом [2].

Відповідно до Примірного навчального плану (2011) підготовки молодших спеціалістів спеціальності 5.12020101 «Фармація» у вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації МОЗ України навчання завершується комплексним кваліфікаційним екзаменом зі спеціальності 5.12020101 «Фармація».

Комплексний кваліфікаційний екзамен проводився в два етапи:

I. Теоретичний - з дисциплін «Охорона праці та охорона праці в галузі», «Фармацевтична хімія», «Фармакогнозія», «Фармакологія», «Технологія ліків», «Організація та економіка фармації».

II. Практичний - з дисциплін «Фармакологія», «Технологія ліків», «Організація та економіка фармації».

Теоретичний етап комплексного кваліфікаційного екзамену проводився методом комплексного тестування на базі комп'ютерного класу відділу інформаційного аналітичного забезпечення. Теоретичний етап включав тестові питання з наступних дисциплін: основи охорони праці та охорони праці в галузі, фармацевтичної хімії, фармакогнозії, технології ліків, фармакології, організації та економіки фармації.

Практичний етап комплексного кваліфікаційного екзамену проводився на базі навчально-практичного центру «Фармація» і дав змогу оцінити вміння кожного випускника проводити безрецептурний відпуск лікарських засобів і медичних товарів; готувати лікарські засоби в умовах аптеки; працювати з аптечним і лабораторним обладнанням та устаткуванням, здійснювати необхідні розрахунки. Оцінювалась якість розв'язання типових завдань майбутньої професійної

діяльності фармацевта відповідно до виробничих функцій.

Під час здачі практичного етапу комплексного кваліфікаційного екзамену з дисципліни «Технологія ліків» студенти виготовляли екстемпоральні лікарські форми, розв'язували розрахункові задачі на обчислення потреб та витрат при промісловому виготовленні ліків, проводили контроль якості готових лікарських форм.

Під час здачі практичного етапу з дисципліни «Організація та економіка фармації» студенти вибирали комплексні завдання. Дані завдання вміщували рецепти від населення для здійснення приймального контролю рецепта, таксування та обліку; товарно-транспортні накладні і реєстри лікарських засобів, які надійшли до суб'єкта господарської діяльності, для здійснення вхідного контролю готових лікарських засобів чи вимоги-замовлення для їх оприбуткування; документи та задачі з економічної діяльності аптечних підприємств для розрахунків та аналізу.

Практичний етап комплексного кваліфікаційного екзамену з дисципліни «Фармакологія» включав рецепти для корекції та ситуаційні задачі. Завдання полягали в перевірці правильності виписаного рецепту; дози отруйних та сильнодіючих лікарських засобів; розподілу препаратів за фармакологічними групами.

У процесі складання Державної кваліфікаційної атестації студенти показали глибокі знання та професійне володіння практичними навиками. Майбутні фармацевти послідовно, грамотно та логічно виконували завдання, пов'язували практику з теорією, вільно справлялись з виконанням практичних завдань, пояснювали прийняті рішення, продемонстрували різносторонні навички і прийом виконання практичних робіт.

Викладачі кафедр постійно працюють над удосконаленням системи контролю на засадах об'єктивного оцінювання, впроваджують на практиці сучасні технології навчання. В навчально-практичних центрах кафедр фармації, організації та економіки фармації і технології ліків, хімії фармфакультету майбутні фахівці постійно працюють над вдосконаленням рівня професійної підготовки з різних напрямків фармації.

Державний випускний іспит зі спеціальності 5.12020101 «Фармація» дав оцінку практичних навичок і вмінь та теоретичних знань випускників, продемонстрував здатність до роботи у аптечних закладах.

Проблема формування професійної компетентності студентів фармацевтичного коледжу залишається актуальною. Перспективними напрямками її дослідження є розробка й упровадження особистісних орієнтованих технологій, формування особистісних якостей майбутнього фармацевта, дослідження специфіки та реалізації принципу наступності у формуванні професійної компетентності студентів різних освітньо-кваліфікаційних рівнів.

Література

1. Бойчук І.Д. Науково-теоретичні основи професійної підготовки майбутніх фахівців у коледжі / І. Д. Бойчук // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання та спорту : [зб. наук. праць]. – Харків, 2009. – № 9. – С. 18–22.

2. Матеріали до проведення Державної кваліфікаційної атестації (комплексного кваліфікаційного екзамену) спеціальності 5.12020101 «Фармація» у медичному коледжі ДВНЗ «ФНМУ» / Грицик А.Р., Семенів Д.В., Шеремета Л.М., Мізюк М.І. та ін. – Івано-Франківськ : вид-во ДВНЗ «ФНМУ», 2014. – 125 с.

Боцюрко Ю.В., Сикорин У.Б.

Методика проведення Государственной квалификационной аттестации выпускников медицинского колледжа специальности «Фармация»

Медицинский колледж

Ивано-Франковский национальный медицинский университет

Резюме. В статье отражены основные направления проведения

Государственной квалификационной аттестации выпускников медицинского колледжа специальности 5.12020101 «Фармация». С целью улучшения и усовершенствования практической и теоретической подготовки выпускников на кафедрах фармации, организации и экономики фармации и технологии лекарств, химии фармфакультета, созданы учебно-практические центры, что дает возможность студентам улучшить уровень практических навыков по различным направлениям фармации. Государственная аттестация проводилась на основе анализа успеваемости, оценки качества решения выпускниками задач деятельности, предусмотренных образовательно-квалификационной характеристикой, уровня сформированности компетенций решать главные задачи деятельности. Государственная квалификационная аттестация проводилась в форме комплексного квалификационного экзамена, который включал теоретический и практический этапы. Теоретический этап включал проверку знаний теоретического материала по профессионально-практическим дисциплинам методом компьютерного комплексного тестирования. Во время проведения практического этапа оценивались умения и качество решения типовых задач будущей профессиональной деятельности фармацевта в соответствии с производственными функциями. В процессе составления Государственной квалификационной аттестации студенты показали глубокие знания и профессиональное владение практическими навыками. Будущие фармацевты последовательно, грамотно и логично выполняли задания, связывали практику с теорией, свободно справлялись с выполнением практических заданий, объясняли принятые решения, продемонстрировали разносторонние навыки и приемы выполнения практических работ. Государственный выпускной экзамен дал оценку практических навыков и умений, теоретических знаний выпускников, продемонстрировал способность будущих специалистов к работе в аптечных учреждениях.

Ключевые слова: государственная квалификационная аттестация, теоретическая подготовка, практическая подготовка, учебно-практические центры.

Y.V. Botsyurko, U.B. Sikoryn

Methods of State Qualification Certification of Medical College Graduates in "Pharmacy" Specialty

Medical College

Ivano-Frankivsk National Medical University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Abstract. The article presents the basic directions of state qualification certification of medical college graduates in the specialty 5.12020101 "Pharmacy". In order to improve practical and theoretical training of graduates at the departments of pharmacy, department of organization and economy of pharmacy and technology of pharmaceuticals, chemistry of pharmaceutical faculty practical-training centers were created enabling students to improve the practical skills in various areas of pharmacy. State certification was conducted on the base of training success, assessment of the quality of graduates' solutions of the tasks provided by education and qualification characteristics and level of competency to solve activity problems that may occur. State qualification certification was conducted in the form of comprehensive qualifying examination including theoretical and practical stages. Theoretical stage included the assessment of theoretical material of vocational and practical subjects using the method of computer complex testing.

During the practical stage pharmacist's skills and quality of solving typical problems of the future professional activities according to production functions were assessed. Passing the State qualification certification students showed deep knowledge and professional mastering of practical skills. Prospective pharmacists consistently, correctly and logically did tasks, associated theory and practice, easily coped with practical tasks, explained their decisions, demonstrated the diversity of skills and techniques fulfilling practical work. State final exam assessed practical skills, theoretical knowledge of graduates, demonstrated the ability of future professionals to work in pharmacy establishments.

Keywords: State qualification certification, theoretical training, practical training, practical training centers.

Надійшла 18.04.2016 року.